

Martha

Marthaförbundets årsrapport 2024

125 år
av marthakunskap

Vi inspirerar till mer
medvetna konsumentval.

Vi tänker resurssmart och
bygger resiliens.

Vi fokuserar på hållbara
vardagsval.

Ordförande Mia Hafrén

Ett förbund som står upp för dem som saknar en självklar röst

Vårt jubileumsår närmar sig sitt slut och det är dags att reflektera över allt som året har fört med sig. Året inleddes med mitt första årsmöte som ordförande och jag var märkt imponerad över det mångsidiga och välplanerade programmet som årsmöteskommittén hade satt ihop. Vi fick skratta och gråta om vartannat. Gemenskapen bland oss marthor var påtaglig.

Återigen blev det tydligt hur viktigt detta förbund är. Under årsmötet hade vi möjlighet att diskutera även smärtsamma ämnen – frågor som väcker starka känslor och där åsikterna kan gå isär. För att hålla oss aktuella och relevanta måste vi våga ha olika åsikter. Det stärker oss i våra mål.

Centralstyrelsen har under året genomgått en styrelseskola, bland annat för att säkerställa att även nya styrelsemedlemmar förstår styrelsens kärnuppgifter och ansvarsområden. Vi har arbetat med den nya strategin, som ska tas i bruk 2026, genom att ställa oss frågor som: Vilken kunskap behövs i framtidens vardag? Hur vill vi att omvärlden ska se på Marthaförbundet? Är vi tydliga i vår kommunikation utåt? Ett förbund med vardagskunskap som sin ledstjärna riskerar lätt att tappa bort sig i vad begreppet faktiskt innebär i dag – vi kan ha lika många uppfattningar om det som vi har marthor.

Genom att engagera oss i samhällsfrågor har vi påmint allmänheten om att vi är ett förbund som står upp för dem som saknar en självklar röst. Vi har fortsatt föra en livlig dialog med andra förbund för att hitta gemensamma frågor att arbeta med. Dessutom har vi startat digitala Teams-träffar för föreningarnas ordförande, där vi delar erfarenheter, ventilerar utmaningar och hittar nya samarbeten.

I oktober fick jag delta i vår matkulturvecka och ännu en gång bevittna det fantastiska arbete som förbundets personal gör. Även deras kunnande inom beredskapsfrågor har varit ovärderligt i en värld som fortsätter att präglas av osäkerhet.

Mitt hjärta klappar varmt för det vi som förbund kan göra för att stärka ungas välmående. En av årets höjdpunkter var att få diskutera dessa frågor i en intervju med republikens presidents maka för vår tidning.

Trots att anslagen för förbundsverksamheten minskar och kampen om nya medlemmar hårdnar, i takt med att utbudet av aktiviteter ökar ska vi fortsätta göra det vi gör. Vår uppgift är fortfarande lika relevant – att arbeta för en bättre värld, en vardag i taget.

Verksamhetsledare Camilla Komonen

Ett jubileumsår att minnas – och en framtid att forma

År 2024 har varit ett alldeles särskilt år för Marthaförbundet då vi firat vårt 125-årsjubileum. Under jubileumsåret har vi haft möjlighet att reflektera över vår långa historia, samtidigt som vi har blickat framåt och utvecklat vår verksamhet. Vi har firat genom att lyfta fram martharörelsens betydelse för samhället, både historiskt och i nutid. Tillsammans har vi skapat minnen för framtiden.

Under året har Marthaförbundet fortsatt befästa sin roll som en ofta anlitad expert inom våra kärnområden. Vi har syns och hörts i media i frågor som rör hushåll, mat, städning, hållbar konsumtion, hållbar ekonomi, beredskap och mycket mer. Genom vår sakkunskap har vi kunnat bidra till samhällsdebatten och stärka medvetenheten kring dessa viktiga ämnen. Vi har också fortsatt vårt viktiga arbete för att inspirera till mer medvetna konsumentval, tänka resurssmart och bygga resiliens i samhället. Vår ambition är att stärka individer och familjer att göra hållbara vardagsval, vilket inte bara gynnar dem själva utan också samhället och vår planet.

Särskilt beredskapsarbetet har fått en ökad betydelse i takt med de förändringar vi ser i omvärlden. Det rådande världsläget har aktualiserat vikten av att vara förberedd och vi har mött en ökad efterfrågan på vår rådgivning och expertis inom området. Vi är stolta över att kunna bidra med kunskap och verktyg som stärker hemmens beredskap i en osäker tid. Det arbetet är en del av vår långsiktiga målsättning att bygga resiliens och hjälpa människor att hantera förändringar och utmaningar i vardagen.

För Marthaförbundet handlar det inte om de stora stegen, utan om de små, dagliga valen som tillsammans skapar stor förändring. Vi uppmanar till att tänka på vad som verkligen behövs och maximera nyttan av de produkter och material vi redan har tillgång till.

Ett jubileumsår är också ett tillfälle att stanna upp och uttrycka tacksamhet. Jag vill tacka alla medlemmar som fattat det kloka beslutet att bli marthor. Det var ett av de bästa besluten ni gjort! Utan er medlemmar är vi inget. Ni är våra rötter och bästa ambassadörer för Marthas värderingar.

Jag vill rikta ett stort tack till vår proffsiga personal, vars engagemang och kunnande gör Marthaförbundet till en dynamisk och relevant organisation. Er insats, vecka efter vecka, är ovärderlig. Jag vill även tacka vår hårt arbetande styrelse som med sin strategiska styrning och sitt brinnande engagemang gör det möjligt för förbundet att växa och utvecklas. Utan styrelsens och personalens arbete skulle vi inte vara den starka kraft vi är i samhället.

Jag vill tro att framtiden för Marthaförbundet ser ljus ut. Vi behövs som en stark röst och kraft i civilsamhället. Vi bygger vidare på vår 125-åriga historia och tar oss an nya utmaningar med samma drivkraft och tro på vardagskunskap, hållbarhet och gemenskap som alltid. Med gemensamma krafter fortsätter vi att göra skillnad – tillsammans.

MARTHAFÖRBUNDETS RÅDGIVNING 2024

- Vi gav 53 deltagare personlig rådgivning.
- Vi arrangerade 33 tillställningar med 538 deltagare inom allmän rådgivning.
- Vi deltog i 363 tillställningar och nådde totalt 11 367 personer.
- Vi ordnade 22 tillställningar för marthamedlemmar med totalt 850 deltagare.

HUSHÅLLSHÖJD- PUNKTER 2024

Nytt matkonto. Att lansera @marthasvardagsmat tillsammans med matkreatören Louise Mérus på Instagram var en efterlängtat satsning som kom i rättan tid.

Popup-grötbar. Under matkulturveckan öppnade vi en grötbar i Marthaköket och feedbacken var till 100 procent positiv. Människor som inte ätit gröt på tiotals år blev inspirerade och ville införa grötdagar i sina rutiner.

Ny medarbetare. Vi anställde en ny medarbetare, hushållsrådgivare **Fanny Nykvist**, som kom in med ny kunskap om glutenfri kost.

HUSHÅLL – Elisabeth Eriksson Ett år av kulturspannmål och gräsrotsarbete

Under året har Marthaförbundets hushållsrådgivning haft förmånen att medverka i en rad olika evenemang och nätverk för att sprida kunskap och inspirera till en mer hållbar matvardag. Vi har spridit kunskap om matfostran på Educamässan, deltagit i Slow Food-festivalen och bidragit med värdefull kunskap om kulturspannmål till vårt matkulturmagasin.

En stor del av hushållsrådgivningens kunskapsspridning sker också via sociala medier, poddar, artiklar, recept och intervjuer i dagstidningar. I Marthastudion som direktsänds på Facebook har vi lyft teman som en cirkulär vardag, hållbara festråd och svampens möjligheter. Vi har medverkat i både radio och tv med teman om att ta tillvara skörden och skapa ordning och reda i hemmet. Dessutom har vi svarat på hushållsrelaterade frågor via telefon, e-post och sociala medier – allt från städtips och förvaring till akuta problem som ohyra i skafferiet.

Våren och försommaren präglades av kurser om vilda växter, medan hösten ägnades åt svampkurser. För skolklasser har vi hållit tema-veckor om en cirkulär vardag och i Marthaköket

har vi arrangerat popup-evenemang.

Som alla andra år sträcker sig påverkansarbetet från vaggan till graven. Under kurser, föreläsningar och öppna evenemang blir Marthaförbundets roll som rådgivningsorganisation tydlig. Det är

här, i mötet med människor, som gräsrotsarbetet sker på riktigt. Det känns också fint att vara den som folk ringer till när det krisar – när mjölet plötsligt kryllar av ohyra eller när en favorittröja fått en oväntad nyans. Varje gång jag ser kål och rotsaker dyka upp i influerarnas flöden tänker jag: "Vad var det vi sa?". Extra stolt är jag över alla som efter en svampkurs har blivit hängivna svampplockare. Jag gläds verkligen med dem.

En av årets stora satsningar har varit arbetet med att förankra de nya nationella kostråden hos allmänheten – ett arbete som väckt engagemang i sällan skådad skala. Maten väcker känslor om identitet och värderingar. Det ska vi ta vara på.

Målet för hushållsrådgivningen är alltid detsamma: att sprida kunskap, inspirera och ge konkreta verktyg för en mer hållbar och hälsosam vardagsmat.

BEREDSKAP – Marika Danielsson Stärkt beredskap genom strategiska samarbeten

Vår målsättning är att alla hushåll ska ha förmågan att klara sig själva i minst 72 timmar. Genom att öka medvetenheten och erbjuda konkreta verktyg förbereder Marthaförbundet hushållen för att hantera utmaningar. Det bidrar till både individens trygghet och samhällets motståndskraft.

Under 2024 har vi fortsatt förstärka Marthaförbundets beredskapsarbete genom aktivt deltagande i flera viktiga samarbetsorgan. Dessa medlemskap möjliggör ett brett utbyte av ny kunskap och resurser.

TOPP 3 EVENEMANG 2024

- 1 Educamässan 2024** – 1 600 personer i vår monter
- 2 Hållbarhetsfestival i Pedersöre,** 27.4.2024 – 683 deltagare på festivalen
- 3 Slow Food-festivalen i Fiskars,** 5-6.10.2024 – 450 deltagare i vår monter

BEREDSKAPSHÖJD- PUNKTER 2024

Utveckling av YouTube-serien Klara krisen: Vi har tagit fram nytt innehåll riktat till barn och unga för att tidigt introducera dem till vardagens störningar, till exempel strömavbrott och vattenavbrott.

Samhällsevenemang: I september 2024 deltog vi i Landsbygdsparlamentet i Nurmes. Där arrangerade vi en workshop med fokus på civilsamhällets roll i beredskapsfrågor.

Publicering av artiklar och insändare: Under året har vi publicerat flera artiklar och insändare för att öka medvetenheten om beredskap. Bland annat skrev vi en insändare i Hufvudstadsbladet 28.11 2024 med rubriken "Marthaförbundet vill göra beredskap tillgängligt för alla".

EKONOMIHÖJD- PUNKTER 2024

Föreläsningssuccér. *Kvinnan & kapitalet*, en kväll för kvinnor som vill komma igång med placeringar, blev en omedelbar succé. Vår föreläsning om hur man undviker bedrägerier lockade 159 marthor.

Stärkt förtroende. Förtroendet för vår personliga rådgivning har ökat. Många söker hjälp med frågor om skulder och budgetering i ett osäkert ekonomiskt klimat.

Ny medarbetare. Under året anställdes **Maria Österåker** som ny ekonomirådgivare med erfarenhet av att prata pengar med barn, tonåringar och föräldrar.

Som medlem i Kova-kommittén under Försörjningsberedskapscentralen bidrar, tillsammans med Marthaförbundet, till att säkerställa samhällets försörjning under kriser genom att främja medvetenhet och förberedelser på hushållsnivå. Genom Marthaförbundets styrelseplats i Kvinnornas Beredskapsförbund lyfter vi särskilt kvinnors roll i krisberedskapen och betonar vikten av jämställdhet i beredskapsarbetet. Samarbetet med Säkerhetskommittén ger oss tillgång till aktuella hotbilder och strategier. Dessa strategiska samarbeten skapar en stabil grund för Marthaförbundets arbete med att stärka hushållens självförsörjningsförmåga och motståndskraft, vilket i förlängningen bidrar till ett mer motståndskraftigt samhälle.

Under det gångna året har vi kontinuerligt och engagerat lyft fram betydelsen av beredskap i våra sociala medier. Genom att utveckla vår kommunikation har vi etablerat oss som en pålitlig aktör inom beredskapsarbetet. Under det kommande året ser vi fram emot att lansera vårt nya beredskapspaket som är utformat för barn och unga.

En av årets höjdpunkter för mig personligen var möjligheten att utbilda nya instruktörer i 72h-konceptet. Det bidrar till att sprida kunskap och stärka beredskapen på ännu bredare front.

EKONOMI – Marina Nygård

Medvetna konsumtionsval i osäkra tider

Under året har ekonomirådgivningen fokuserat på att uppmuntra till medvetna konsumtionsval och bygga upp en trygg ekonomi. Ett genomgående tema har varit trygghetsbehovet, särskilt i relation till bedrägerier och digital ekonomisk trygghet. Resiliens har också blivit ett allt viktigare tema. Vi har ständigt betonat vikten av att ha en reservplan för ekonomin och andra oförutsedda händelser i vardagen.

I slutet av året lanserades föreläsningsserien *Kvinnan & kapitalet* som sålde slut omedelbart och visade på ett stort intresse bland kvinnor att prata om sparande och placeringar i en trygg miljö.

Vårt arbete med konsumtion och cirkulär ekonomi har fått stort genomslag, bland annat genom artiklar i HBL och på vår egen hemsida, men framför allt i sociala medier. Ekonomi-

rådgivningen har också fortsatt att upprätthålla och utveckla existerande verktyg och material, såsom planscher och budget- och sparplaner för att hjälpa människor att få en bättre överblick över sin ekonomi. Broschyren *Ekonomi i vardagen* fick också ett nytryck.

Resultatet har varit att ett stort antal personer har deltagit i våra föreläsningar och lärt sig om digital trygghet, sparande, konsumtion och hur kvinnor kan ta kontroll över sitt kapital. Våra kursdeltagare och våra följare känner igen de vanligaste tecknen på ekonomiska bedrägerier och vet hur man undviker dem. De har också fått insikter om sina konsumtionsbeslut och hur dessa påverkar både omvärlden och deras egen ekonomi. Samtidigt har våra målgrupper fått praktiska tips och inspiration för att konsumera mer hållbart och begagnat.

Jag är glad över det goda samarbetet mellan rådgivarna. Årets tema om cirkulär ekonomi och konsumtion har varit ett tacksamt ämne för samarbete. Konsumtion påverkar allt från det tak vi har över huvudet, vad vi har på tallriken till hur vi klär oss, och det har en direkt koppling till både vår ekonomi och vår omvärld.

Inom den personliga rådgivningen har vi haft fler förfrågningar om skuldhantering och budgetering. Det rådande ekonomiska klimatet har även påverkat de typer av frågor vi har behandlat. Många känner också att Martha är en trygg plats där man kan diskutera sin ekonomi.

EKOLOGIRÅDGIVNINGEN – en naturlig del av allt vi gör

Marthaförbundets ekologirådgivning har under de senaste åren blivit en integrerad del av vår verksamhet, snarare än ett separat område. Ekologiskt tänkande genomsyrar numera all vår rådgivning – från hushållsekonomi till beredskap och matfostran. Att välja hållbara material, konsumera medvetet och planera för en mer resurssnål vardag är en naturlig och självklar del i vårt arbete.

MARTHAFÖRBUNDETS PROJEKT 2024

Under 2024 har Marthaförbundet drivit fem projekt som ger unga och familjer verktyg för en ansvarsfull och hanterbar vardag. Projekten har fokuserat på allt från att öka digital trygghet och ekonomisk kunskap till att främja hållbara matvanor och äta mer inhemsk fisk. Målet har varit att stärka deltagarnas självförtroende och ge dem konkreta verktyg för att ta kontroll över sin vardag.

Citat från En euro i taget-deltagare:

”Spara pengar varje månad, en liten summa i alla fall.”

”Öppna ett BSP-konto.”

”Spara mera pengar, lära mig mera om ränta på ränta och hur man lägger upp en bra budget.”

”Att tänka efter ordentligt, speciellt på behov och begär.”

Citat från Hantera vardagen-deltagare:

”Det har varit en fantastisk upplevelse att få så mycket hjälp och konkreta tips för att underlätta vardagen.”

”Jag känner att jag har fått bättre koll på hur jag kan skapa en mer hållbar och hanterbar vardag för min familj.”

En euro i taget

- 56 kurstillfällen
- 1 738 deltagare

Projektet *En euro i taget* har under året fokuserat på konsumtion och digital trygghet som ett komplement till en hållbar vardagsekonomi. Vi har även satsat på att utveckla kostnadsfritt undervisningsmaterial för lärare.

Målgrupp och verksamhet

Projektet riktar sig till unga under 29 år, främst studerande på andra och tredje stadiet. Vi besöker skolor och andra miljöer där unga rör sig och erbjuder föreläsningar, personlig rådgivning och tryckt material. Därtill finns kostnadsfritt undervisningsmaterial på martha.fi.

Resultat

Under året har *En euro i taget* nått 1 738 unga genom gruppundervisning och rådgivning. Vi har producerat fyra undervisningspaket, fyra poddavsnitt och gjort ett nytryck av boken *En euro i taget*. 88 % av deltagarna uppgav att de känner sig tryggare och mer motiverade i sin privatekonomi efter vårt besök. Medelbetyget i feedbacken efteråt var 3,8 av 5. Projektet är väletablerat och uppskattat och många lärare ser våra föreläsningar som ett återkommande komplement till undervisningen. De studerandes ekonomikunskaper har förbättrats år efter år, vilket tyder på att vårt arbete har gett resultat.

Hantera vardagen

- 142 kurstillfällen
- 1 553 deltagare

Projektet *Hantera vardagen* har som mål att öka vardagskompetensen och hjälpa deltagarna att skapa rutiner för en hållbar och hanterbar vardag. Under året har vi anordnat kurser inom hushåll, ekologi och ekonomi, där deltagarna har fått lära sig färdigheter som att tillreda förmånlig, god och näringsrik mat samt att vara medvetna om säsongens skörd. Kurserna har ofta inkluderat praktisk matlagning enligt Marthas matvision. Vi har även ordnat tre Repair Café-evenemang där deltagarna har fått hjälp att ta hand om sina kläder och prylar.

Målgrupp och verksamhet

Projektet har riktat sig till olika målgrupper, med särskilt fokus på barnfamiljer. Verksamheten har genomförts både i södra Finland och i Österbotten. Vi har samarbetat med Barnvårdsföreningen och erbjudit kurser för föräldrar som behövde extra stöd i vardagen. Under sex tillfällen har föräldrar besökt vårt undervisningskök i Busholmen för att få hjälp med att hantera sin familjevardag. Vi har anlitat barnvakter för att göra det lättare för föräldrar att delta. Vi har även producerat handboken *Handbok för en hållbar familjevardag* som har delats ut till 1 700 barnfamiljer via välfärdsområdena.

Resultat

Under året har vi genomfört 142 aktiviteter. Genom kurser och praktiska övningar har vi stärkt deltagarnas självförtroende och hjälpt dem att hantera sin vardag på ett mer effektivt sätt. De kurser och aktiviteter vi har genomfört har haft en positiv inverkan på deltagarnas vardagsfärdigheter och gett dem nya verktyg för att skapa bättre rutiner.

Citat från Flytta hem-deltagare:

”Jag har insett hur mycket pengar som går på energidrycker.”

”Jag lärde mig hur mycket pengar som kan gå på onödiga saker och bildar en stor summa på ett år.”

”Det bästa var att man fick veta sådan nyttig info som vi inte får lära oss i skolan.”

Citat från Ekonomiskolan-deltagare:

”Jag lärde mig att det är smart att öppna ett sparkonto och att pengar spelar stor roll.”

”Jag lärde mig att om man tycker något godis är billigt så köper man det ofta, men till slut blir det jättedyrt.”

”Nu vet jag vad som händer om man inte betalar en räkning.”

Citat från Östersjöfisk åt alla deltagare:

”Jag lärde mig ny teknik att behandla fisken. Fick också nya idéer att tillreda fisk som vardagsmat!”

”Jag tänker börja äta mer inhemsk fisk, den är billig och jättegod!”

Flytta hem

- 39 kurstillfällen
- 2 100 deltagare

Projektet *Flytta hem* har under året fokuserat på att ge unga den vardagskunskap de behöver för en strukturerad och hållbar tillvaro före, under och efter en flytt hemifrån. Vi har spelat in tre poddavsnitt med tillhörande undervisningsmaterial, skrivit artiklar till dagstidningar och hemsidan flytta.fi och delat ut den nya Flytta hem-handboken vid alla evenemang vi har besökt. På webbplatsen flytta.fi finns kostnadsfria poddavsnitt, klassrumsuppgifter, videoklipp och artiklar.

Målgrupp och verksamhet

Projektet riktar sig till unga i åldern 16–25 år, främst studerande vid yrkesskolor och gymnasier i Svenskfinland. Vi har genomfört föreläsningar, workshoppar och temadagar i skolor samt deltagit i evenemang som Trygghetseftermiddagen, Feelgood-dagen i Vasa och Stafettkarnevalen.

Resultat

Vid slutet av 2024 har Flytta hem nått drygt 2 100 unga, vilket innebär att projektets mål på 2 500 unga kommer att uppnås och överskridas. Intresset för projektet har ökat och flera skolor har tagit kontakt för att boka föreläsningar. 88 % av deltagarna uppgav efteråt att de känner sig tryggare och mer motiverade i sin vardag. Många unga ser innehållet som en viktig komplettering till skolundervisningen.

Ekonomiskolan

- 15 kurstillfällen
- 1 091 deltagare

Ekonomiskolan har under året besökt högstudier i Österbotten för att föreläsa om vardagsekonomi för elever i årskurs 8. Projektet har genomförts i samarbete med LokalTapiola Österbotten och syftar till att sprida jämlik ekonomiskunskap och ge unga verktyg för att hantera sin ekonomi på ett medvetet sätt. Samtliga deltagare har fått Marthaförbundets broschyr *Prata pengar*.

Målgrupp och verksamhet

Ekonomiskolan riktar sig till alla elever i årskurs 8 i österbottniska högstudier. Under 2024 har vi föreläst för 793 svenskspråkiga elever i 11 svenska högstudier och 298 finskspråkiga elever i 4

finska högstudier, vilket innebär att totalt 1 091 elever har tagit del av föreläsningarna. Fokus ligger på budgetering, sparande och investeringar, samt att ge eleverna en förståelse för hur deras ekonomiska val påverkar deras framtid.

Resultat

Feedbacken visar att eleverna uppskattar föreläsningarna och ser dem som både lärorika och användbara. 91 % av eleverna uppger att de känner sig mer motiverade att hantera sina pengar på ett smartare sätt. Projektet ger alla elever en jämlik ekonomisk kunskap, oavsett tidigare vana att prata om pengar hemma.

Östersjöfisk åt alla

- 24 kurstillfällen
- 565 deltagare

Projektet *Östersjöfisk åt alla* har syftat till att öka användningen av inhemsk vild fisk i Nyland genom att skapa samarbeten längs hela kedjan – från hav till bord. Marthaförbundet har under året arbetat både på producent- och konsumentnivå för att öka kunskapen om underutnyttjade fiskarter och sprida praktiska färdigheter i fiskhantering och matlagning.

Målgrupp och verksamhet

Vi har samarbetat med yrkesfiskare, fiskförädlare, fiskhandlare, kokkar, matpåverkare, marthaföreningar och allmänheten. Projektet har synts på olika evenemang i Nyland, i media och genom sociala medier. Matlagningsdemonstrationer har hållits på Educamässan och på Helsingfors centrumbibliotek Ode, större föreläsningar på *Valtakunnalliset kalatalousaluepäivät*, och fiskhanteringskurser för marthor och allmänheten. Vi har byggt upp samarbetsformer med Nylands fiskarförbund, Natur och miljö, 4H och Folkhälsans projekt *Hållbart på menyn*.

Resultat

Under projektets gång har vi genomfört 24 tillställningar som på olika sätt gynnat samarbetet mellan fiskare, handlare och konsumenter – långt fler än de 16 vi uppskattade vid projektets start. Genom föreläsningar, workshoppar och receptutveckling har vi bidragit till att fler vågar använda inhemsk fisk, även hela fiskar, inte bara filéer. Våra receptkort har varit uppskattade, och projektet har tagits emot mycket positivt.

MATKULTURVECKAN 2024

VECKANS PROGRAM

3.10 Ny podd:

Nytt avsnitt av Marthapodden om kulturspannmål.

5–6.10 Slow Food-festivalen i Fiskars:

Föreläsning om kulturspannmål av Elisabeth Eriksson.

7.10 Matkulturfest i

Karleby: Marthamangel och försäljning av kulturspannmål på Poro-Pirtti.

7.10 Matdemo på

Ode i Helsingfors: Information om hur man använder emmer, enkörn och speltvete.

8.10 Grötbar i

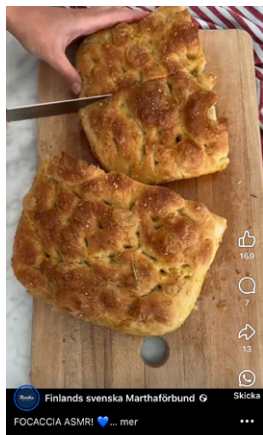
Marthaköket på Bus-holmen: Kunskapsfrukost med fokus på gröt och kulturspannmål.

9.10 Finlandssvenska matkulturdagen

på Malmgård i Lovisa: Festmiddag och utdelning av matkulturstipendiet.

Jubileumsåret till ära blev matkulturdagen en matkulturvecka. Matkulturveckan 2024 arrangerades 3–10 oktober med fokus på finländska kulturspannmål. Veckan innehöll föreläsningar, matdemonstrationer och andra evenemang för att öka kunskapen om spannmål som emmer, enkörn och speltvete. Syftet med veckan var att stärka intresset för kulturspannmål och deras användning i matlagningen.

Genom en kombination av fysiska evenemang, digital spridning och lättillgängliga kunskapsdoser i form av poddar, videoklipp och magasin blev veckan en lyckad satsning. Veckan fick stor spridning genom sociala medier och visade på ett växande intresse för kulturspannmål och finlandssvensk matkultur.

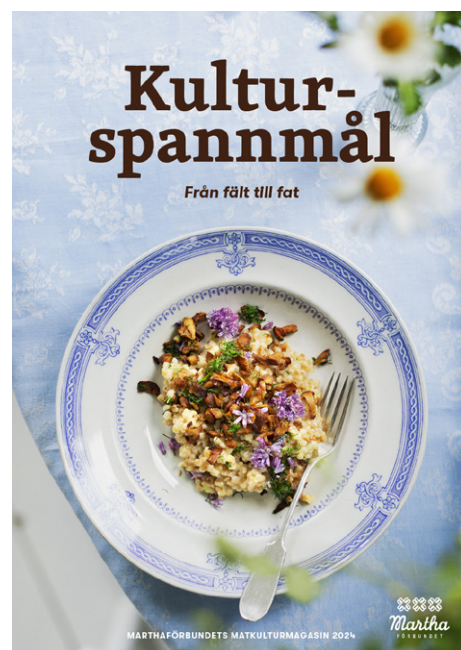
Matkulturveckans mest sedda video är den i vilken/ där Toni Rautakoski tillredde en focaccia på kulturspannmål. Videon fick över 80 000 visningar.

Matkulturfesten

De knappt 100 biljetterna till huvudfesten som firades på Malmgård i Lovisa sålde slut nästan omedelbart. Det blev en varmhjärtad och kunskapsfylld kväll med god mat och högljutt marthasorl. Kockarna **Louise Mérus** och **Filip Stenius** stod bakom kvällens middag. På menyn fanns äppelmust från Lappträsk, emmerotto med säsongens svamp och örter, färggrann sallad på enkörn med gulbetor, marinerade polkabeter, örter och inhemsk ost. Till huvudrätt serverades braxenbiffar panerade i lantvetemanna, syrlig kålsallad med picklad rödlöd och focaccia på Malmgårds mjöl. Till dessert serverades Marthas jubileumsbakelse framtagen av kändisbagaren **Harriet Järf**.

Årets matkulturstipendiat

Kristina Creutz premierades för sitt ihärdiga arbete med att lyfta fram användningen av kulturspannmål och gamla lantvetesorter. Genom sina folkbildande insatser har Kristina Creutz inspirerat allmänheten att utforska de mångsidiga användningsområdena för kulturspannmål. Kristina Creutz har ett omfattande nätverk i hela Norden och har varit en centralgestalt i främjandet av kulturspannmål i regionen. Creutz besitter en djupgående kunskap som gör henne till en respekterad aktör i hela Norden.

Årets matkulturmagasin

I matkulturmagasinet *Kulturspannmål – från fält till fat* dök vi ner i kulturspannmålens mångfasetterade värld. Genom reportage och personintervjuer lärde vi oss om de gamla spannmålen enkörn, emmer och spelt. Magasinet tog med oss till gårdar som Annagården i Nykarleby, Mörby gård i Raseborg och Malmgård i Lovisa, där passionerade odlare och experter delade sina erfarenheter av att odla, mala och baka med kulturspannmål. Upplagan för årets magasin var 14 048 exemplar.

MARTHAFÖRBUNDETS ÅRSMÖTE 2024

CITAT FRÅN DELTAGARE:

”Det är så roligt när man får träffa nya trevliga kvinnor och höra vad de gör.”

”Det var enkelt att anmäla sig och all behövlig information fanns tillgänglig.”

”Det var en helt otrolig fest! Välplanerad och njutbar! Allt vad marthorna ordnar är alltid till belåtenhet! Fortsätt i samma anda!”

Marthaförbundets årsmöte 2024 hölls på Yrkesakademin i Vasa. 267 marthor deltog i årsmötet. Samlingen bjöd på en inspirerande festdag fylld med diskussioner om förbundets framtid.

Förmiddagens program inleddes med en föreläsning av författaren **Maria Turttschaninoff**, som delade med sig av sina tankar om vikten av kreativitet och personligt engagemang i utmanande tider. Styrelseordförande för Österbottens välfärdsområde **Anne Salovaara-Kero** höll ett anförande där hon lyfte fram Marthaförbundets viktiga betydelse i samhällsbygget.

Eftermiddagens årsmötesförhandlingar inleddes med en hälsning från republikens presidents fru **Suzanne Innes-Stubb** som utsetts till beskyddare för Marthaförbundets jubileumsår. Mötet öppnades av förbundsordförande **Mia Hafrén** som reflekterade över förbundets 125-åriga historia och framtid. Hafrén belyste frågor som mental hälsa, medlemsrekrytering och vikten av att främja gemenskap inom förbundet. Hafrén poängterade behovet av att bevara traditioner samtidigt som förbundet förnyas och utvecklas.

Under mötet fastställdes budgeten för 2025 och man fattade beslut om oförändrade medlemsavgifter. En motion från flera marthaföreningar angående avtalsförhandlingarna på för-

bundet diskuterades livligt. Slutligen godkändes centralstyrelsens svar.

Kvällens festligheter bjöd på underhållning av **Jasmin Granholm** och **Frans Villanen** som konferencierer, samt musik och humor av **Johan och juristerna** och **Humorgruppen KAJ**. Utmärkelserna *Årets marthagärningar 2023* delades ut, vilket ytterligare höjde stämningen.

Söndagens program inkluderade ett besök på Strömsö, där deltagarna fick en guidad tur och njöt av mjöd och munkar i det vackra vädret.

Karalåtin blev Marthalåtin.

MATKULTURVECKAN 2024

MARTHAFÖRBUNDETS GULDMÄRKEN TILLDELADES:

30.10.2024

Birgitta Möller,
Helsingfors sv Mf

30.10.2024

Nina Fabricius,
Helsingfors sv Mf

27.8.2024

Inger Nyman,
Ekenäs Mf

14.6.2024

Ulla-Britt Antfolk,
Överesse Mf

15.5.2024

Kerstin Enberg,
Kyrkslätt Mf

15.5.2024

Maria Tiainen,
Karis sv Mf

24.4.2024

**Mikaela Vesterlund-
Laine,** Finlands sv
Marthaförbund

24.4.2024

Carita Vik-Hästbacka,
Finlands sv
Marthaförbund

14.3.2024

Ebba Ljungqvist,
Hitis kyrkoby mf

13.2.2024

Marina Kiljander,
Tessjö Mf

13.2.2024

Mia Henriksson,
Åbo sv Mf

11.1.2024

Nina Sjögren,
Västansjö Mf

11.1.2024

Gunnel Jensén,
Västansjö Mf

Årets Lucina 2023: Linda Råholm

När ordförandes vackra, ärvda dukar läggs fram på borden – ja, då vet man att det kommer att bli en tillställning med mycket skratt, värme och fantastiskt sällskap! **Linda Råholm** är för tillfället inne på sitt tredje år som ordförande för Malax Mittemellan Marthaförening. Hon är en person som alltid ställer upp, hon är fylld av nya idéer för evenemang och projekt och är en stark förkämpe för människor och deras välbefinnande.

En av årets höjdpunkter är när Linda Råholm, år efter år, välkomnar medlemmarna till sin egen gård för att binda buketter av blommor från sina egna odlingar. Det är inte bara en aktivitet – det är en fantastisk dag där människor får dela glädje och skapa oförglömliga minnen tillsammans.

Årets marthaförening 2023: Mariehamns Marthaförening

Med sina 192 medlemmar har föreningen visat imponerande initiativtagande genom att delta i olika projekt och evenemang som sprider kunskap om martharörelsen i samhället.

Föreningen visar socialt ansvar och medmänsklighet genom att sy ambulanshundar, binda kronor till midsommarstången i Ma-

riehamn och dela ut babylådor för behövande familjer. Medlemmarnas närvaro på olika platser på Åland, där de bland annat lär ut traditionella hantverk som strumpstoppning, vittnar om en genuin önskan att bevara och föra vidare värdefull kunskap till nya generationer.

Dessutom tar föreningen emot nya medlemmar med öppna armar och ser till att alla känner sig välkomna och delaktiga. Med en inspirerande ledarskapsstil, som uppmuntrar deltagande och utveckling, är Mariehamns Marthaförening en sann marthaförebild och förtjänar med all rätt utmärkelsen *Årets marthaförening 2023*.

Årets samhällsinsats 2023: Molpe Marthaförening

Efter att ha varit nära att försvinna från kartan har Molpe Marthaförening genomgått en imponerande förvandling. Byn har inte bara lyckats bevara sin viktiga verksamhet för äldre marthor och andra intresserade, utan har också tagit stora steg mot att vara en plats för unga och nyfikna marthor.

Molpe Marthaförening grundades den första maj 1934. Genom att förstå värdet av att bevara traditioner samtidigt som man omfamnar förändring, har föreningen skapat en unik miljö där generationer möts och delar sina erfarenheter och kunskap ännu 90 år senare. Med en stark vilja att växa och utvecklas tillsammans har Molpe blivit ett föredöme för hur man kan förnya och stärka en bygemenskap som står sig i framtiden.

INTERNATIONELL VERKSAMHET

Årets Fredrika: Harriet Abrahamsson

Årets Fredrika Runeberg-stipendiat har på ett samhällsmoderligt sätt engagerat sig inom förebyggande arbete mot mobbning, våld och utanförskap. Hon belönades med Fredrika Runeberg-stipendiet på 10 000 euro.

Den mångsidiga konstnären, dramatikern och skådespelaren **Harriet Abrahamsson** har specialiserat sig på kollaborativt arbete med barn och unga. Under hela sitt arbetsliv har hon spelat och skrivit för barn och unga. I pjäser och böcker som *Lilla faster och saknaden*, *Hilda vet inte att hon är en gris* och *Hamlet sa det vackrare*, där Abrahamsson varit författare, medförfattare och/eller dramaturg, behandlas frågor om identitet, döden och utanförskap ur en ung människas perspektiv.

Harriet Abrahamsson har även fortbildat sig inom konstterapi och är teaterpedagog vid Unga Teatern där hon leder dramaverkstäder för barn. I känsloverkstäderna lär barnen sig att identifiera och hantera känslor. Barnen övar på samspejsfärdigheter för att bli bättre på att lyssna på andra och känna empati. Harriet Abrahamsson är på flera plan aktiv inom förebyggande arbete mot mobbning, våld och utanförskap. Med anledning av sitt arbete med barn och unga är hon en förtjänt mottagare av Fredrika-stipendiet som uppmärksammar individer som strävar efter att skapa en mer rättvis och inkluderande värld.

Foto: Jonathan Terlinden, Svenska kulturfonden

Centrs Marta, under ledning av verksamhetsledare Iluta Lace, har framgångsrikt fortsatt sitt arbete med att stödja utsatta kvinnor och barn i Ukraina och Lettland.

CENTRS MARTA

Kvinnostödcentret Centrs Marta i Lettland fortsatte sitt outröttliga arbete för kvinnor som blivit utsatta för olika former av våld eller människohandel.

Under 2024 gjordes betydande framsteg i Lettland inom arbetet för att förbättra lagar och policyer. Ett betydelsefullt steg framåt är att Lettlands regering godkände den första nationella handlingsplanen för att förebygga våld mot kvinnor och våld i nära relationer – det är en milstolpe i Lettlands historia. Antagandet av EU:s direktiv om bekämpning av könsbaserat våld och det tydliga budskapet från FN:s särskilda rapportör om våld mot kvinnor och flickor, som fastslår att prostitution är ett system av våld snarare än en form av arbete, ger ytterligare stöd åt arbetet för att stärka skyddet för offer. Dessa framsteg är till hjälp för Centrs Martas fortsatta arbete.

För att stärka rättsväsendets hantering av våldsutsatta har Centrs Marta utvecklat utbildningsprogram för domare och de första utbildningarna har fått ett positivt mottagande. Centrs Marta har även under 2024 genomfört utbildningsprogram för domare och jurister i Uzbekistan.

Arbetet i Ukraina har fortsatt genom att Centrs Marta gett stöd till kvinnor och barn som drabbats av kriget. Utbildningar har genomförts både på plats i Ukraina och som studiebesök i Lettland. Dessa insatser har bidragit till att stärka den psykologiska motståndskraften och gett verktyg för fortsatt stöd till utsatta samhällen i Ukraina. Under året har Centrs Marta hjälpt tusentals människor, med en ständig medvetenhet om att varje möte kan vara det sista.

I det dagliga arbetet fortsätter stödinsatserna för kvinnor, barn och även män som har utsatts för våld. Under året har rehabiliteringstjänster erbjudits 668 vuxna och 102 barn samt 22 offer för människohandel. 20 kvinnor och lika många barn har tillhandahållits krislägenheter och över 2 120 samtal har mottagits under året.

Hösten 2024 ordnades ett studiebesök i Helsingfors för personal från Centrs Marta-kontoret i Rezekne samt för socialarbetare, poliser och domare från samma ort. Centrs Martas verksamhetsledare **Iluta Lace** och ordförande **Inge Engeland Johansen** deltog även i studiebesöket. Marthaförbundet ordnade ett program med besök och möten tillsammans med olika medborgarorganisationer och myndigheter.

Marthaförbundets fortgående insamling för centrets verksamhet inbringade under året sammanlagt 8 335,82 euro, en summa som är avgörande för Centrs Martas verksamhet.

Centrs Marta firar sitt 25-årsjubileum under 2025. Kvinnostödscenret har sedan år 2000 utfört ett viktigt arbete med att erbjuda kvinnor som utsatts för våld och människohandel socialt, juridiskt och psykologiskt stöd samt med att ge hjälp till kvinnor och deras barn i utsatta livssituationer.

MARTHAFÖRBUNDETS KOMMUNIKATION

TOPP 3 VIDEOKLIPP

Så gör du en glutenfri
tårtbotten:

98,3 tn

visningar

Så gör du Marthas trolldag:

82,8 tn

visningar

Focaccia på kulturspannmål:

81,6 tn

visningar

TOPP 3 TEXT- OCH BILDINLÄGG

Recept på kålrotslåda:

271 tn

visningar

Recept på morotslåda:

144 tn

visningar

Recept på potatisslåda:

141 tn

visningar

Under 2024 har vi målmedvetet arbetat för att uppnå våra kommunikationsmål och stärka Marthaförbundets roll som en ledande aktör inom hållbarhet och beredskap.

Firandet av förbundets 125-årsjubileum har varit en central del av verksamheten och har bidragit till att öka medvetenheten om vårt arbete och våra värderingar. Jubileet har bland annat uppmärksammats genom en jubileumslogo, en artikelserie om olika marthaprofiler under devisen *Kvinnorna som formade Marthaförbundet* samt en serie poddar som lyfte fram årets tema, cirkulär ekonomi.

Hösten 2024 var en stark tillväxtfas för Marthaförbundets digitala närvaro. Vi har intensifierat vår satsning på videoproduktion och sett en betydande ökning i engagemang på våra sociala medier. Vi har bland annat producerat en serie informativa videoklipp om konsumtion och en personlig julkalender, *En glutenfri jul med martha*, om glutenfri matlagning.

Satsningen på digitalt innehåll gav tydliga resultat. Enbart på Facebook fick vi 1 300 nya följare under hösten, vilket visar på ett ökat intresse för våra frågor. Engagemanget kring julmaten slog alla rekord. Hela fyra inlägg passerade 100 000 visningar, där kålrotslådan blev en riktig succé med imponerande 271 000 visningar. Vår målsättning är att spräcka 10 000 följare både på Facebook och Instagram under 2025. Genom att aktivt arbeta med rörligt material med våra välkända rådgivare har vi stärkt vår position som en ledande aktör inom vardagskunskap i Svenskfinland.

Uttalande 2024

4.5.2024: Marthaförbundet vill stärka resiliensen och framtidstron i samhället

Vi uppmanar politiker och beslutsfattare att lyssna på de röster som uttrycker pessimism och tvivel kring framtiden och att agera med kraft och engagemang för att vända den negativa trenden. Genom att prioritera investeringar i familjers resiliens, samhällskontakter och hållbar livsstil kan vi skapa en mer inkluderande, stark och trygg framtid för alla.

Följare på
Facebook:

9 949

Följare på
Instagram:

8 445

Vi har ...

- varit aktiva på Facebook, Instagram, YouTube, SoundCloud och Spotify med regelbundna uppdateringar och videor
- gett ut tidskriften Martha med fyra nummer och ett matkulturmagasin, samt producerat poddar, videor och medlemsbrev
- utvecklat innehållssamarbeten med andra tidningar och aktörer för att dela vårt material och budskap
- producerat artiklar och bilder för utomstående tidningar såsom Hufvudstadsbladet
- gjort en större satsning för att uppdatera förbundets webbsida. Målet har varit att förbättra sökbarheten och modernisera strukturen på martha.fi. Arbetet gjordes i samarbete med kommunikationsbyrå Leroy
- bidragit till samhällsdebatten och påverkat opinionen i frågor som är viktiga för förbundets vision
- strävat efter att vara en stark opinionsbildare och samhällspåverkare för förbundets vision, samt att mäta och följa upp kommunikationsarbetet för att öka synligheten och vara en inspiratör och förebild.

Medier som rapporterade om oss på nätet 2024 (2023)

Siffrorna gäller webbinnehåll. Tv, radio och print visas inte här. (Källa: Meltwater)

- Hufvudstadsbladet** 52 (54)
- Svenska Yle** 25 (25)
- Österbottens Tidning** 11 (5)
- Vasabladet** 10 (4)
- Yle.fi** 7 (4)
- STT info** 7 (-)
- Landsbygdens Folk** 6 (-)
- Kirkkonummen Sanomat** 5 (-)
- e-pressi.com** 3 (7)
- Nya Östis** 3 (3)

Marthaförbundets rådgivare **Marina Nygård** och **Elisabeth Eriksson** gästade Yles diskussionsprogram Efter Nio. Nygård pratade om nätbedrägerier och Eriksson om städning.

Tidskriften Martha

Under 2024 har tidskriften Martha stärkt sin position inom hållbarhet och beredskap genom flera viktiga samarbeten och initiativ.

Samarbetet med Hufvudstadsbladet har ökat vår synlighet genom att göra e-tidningen tillgänglig i HBL:s nyhetsapp. Från oktober 2024 till mars 2025 kunde tidskriften Martha läsas gratis via HBL, vilket inspirerade många till att ta del av Marthaförbundets arbete för en hållbar vardag.

Ett samarbete med Tekniska Föreningen i Finlands medlemstidning, TFfF bladet, inleddes för att skapa ett unikt nummer av de två tidskrifterna, vilket kan öka läsarnas intresse och ge synergieffekter på sikt. Det gemensamma numret är planerat att utkomma sommaren 2025.

Under året har vi gett ut fyra nummer av tidningen och ett matkulturmagasin med temat *Kulturspannmål – från fält till fat*. Det första numret för året utkom i februari med en artikel om marthan och författaren **Anni Blomqvist**. Under året publicerades ytterligare tre längre personporträtt av framstående marthaprofiler. Tidningen utkom också med ett extra späckat julnummer där vi bland annat intervjuade jubileumsårets beskyddare **Suzanne Innes-Stubb**.

MEDLEM – JESSICA ÅHMAN

Ett stärkt medlemsengagemang och samarbete

MEDLEMSHÖJD- PUNKTER 2024

Nätverk för ordförande. Våra digitala ordförandeträffar gav oss ett nytt rum att diskutera föreningsfrågor.

Synlighet för evenemang. Möjlighet för föreningar att marknadsföra egna evenemang via Marthaförbundets digitala evenemangskalender.

Videoserien "Martha förklarar". Produktion av videomaterial för att svara på vanliga frågor.

Medlemsteamets arbete handlar om att ge råd, inspiration, hjälp och stöd i föreningsarbetet. Under 2024 har vi besvarat frågor, planerat evenemang och funderat på hur vi kan förbättra det vi erbjuder och komplettera med nya inslag.

Under året har vi utvecklat våra tjänster och vårt innehåll, som inte bara riktar sig till våra nuvarande medlemmar, utan även till blivande och nya medlemmar. Vi har lagt större vikt vid att lyfta fram föreningsverksamheten och främja samarbetet mellan föreningarna.

Många föreningar har också funnit nya samarbetsformer efter att distrikten lades ner och ännu fler samarbetsprojekt finns planerade för framtiden. Vi gläds över att se nya samarbeten födas, hitta lösningar på utmaningar och kunna erbjuda det som efterfrågas – det är när dylika initiativ sker som vi känner att vårt arbete verkligen bär frukt.

Vi har besökt olika martharegioner och deltagit i olika tillställningar, föreläsningar och träffar med marthor. Marthadagar har hållits i Närpes, Sibbo, Ekenäs och Nagu. Vi har genomfört två digitala ordförandeträffar som leddes av Marthaförbundets ordförande **Mia Hafrén**.

Genom *Förbundsnytt* och *Föreningsbrevet* når vi ut till våra medlemmar. Via Facebook-grup-

pen *Marthamöte online* får medlemmarna tips och insyn i föreningarnas verksamhet. Svenska Kulturfondens föreningsstöd, som delas ut via Marthaförbundet, har också fortsatt att främja verksamheten i föreningarna. I år mottogs 46 ansökningar.

Under 2024 blev det möjligt för föreningar att marknadsföra egna evenemang, riktade till både medlemmar och allmänheten, via Marthaförbundets digitala evenemangskalender. Marthas webbplats har förbättrats och medlemssidan kommer att få en tydligare struktur framöver. Vi har också producerat videomaterial för att svara på ofta ställda frågor. Serien "Martha förklarar" består av 15 informativa videoklipp och publiceras under 2025.

Marthadagarnas deltagare

Närpes: 44

Sibbo: 80

Ekenäs: 107

Nagu: 52

MEDLEMSÅRET I SIFFROR

Totalt medlemsantal:

8 158

Ungmartha:

483

Medelålder:

65 år

Nya medlemmar:

475

MEDLEMSFÖRDELNING PER DISTRIKT:

Åboland & Åland

24

föreningar

1 126

medlemmar

Österbotten

58

föreningar

2 201

medlemmar

Nyland

46

föreningar

4 054

medlemmar

FÖRENINGAR OCH DISTRIKT:

129

Antal föreningar

2

Antal distrikt

176

Antal kretsar

5

Antal föreningar som avslutats under året

YNGSTA FÖRENINGAR:

Ruth Marthaförening rf
(Vasabygdens område) – 100 medlemmar, medelålder

35 år

Vörå Mf (Vasabygdens område) – 30 medlemmar, medelålder

44 år

ÄLDSTA FÖRENINGAR:

Pjelax Marthaförening rf
(Sydösterbottens område) – 12 medlemmar, medelålder

84 år

Helsingby-Toby Marthaförening rf
(Vasabygdens område) – 16 medlemmar, medelålder

82 år

MINSTA FÖRENINGAR:

Petalax Nyby Mf
(Vasabygdens område) – 9 medlemmar, medelålder 76,78 år

Gammelby Mf
(Östra Nylands område) – 10 medlemmar, medelålder 64 år

STÖRSTA FÖRENINGAR:

Helsingfors svenska Marthaförening rf
(Helsingfors regionen) – 1 049 medlemmar, medelålder 59,0 år

Esbo Mf
(Mellersta Nylands område) – 451 medlemmar, medelålder 61,05 år

ÅRET MED UNGMARTHA

Verksamhetsledare
Elise Hindström kan se
tillbaka på ett aktivt år
med Ungmartha.

CITAT FRÅN FÖRÄLD- RAR TILL BARN SOM DELTAGIT I LÄGER- VERKSAMHETEN

*"Allt gick bra. Vårt barn
stortrivdes och lärde sig
massor om matlagning
samt började gilla att
äta sånt som inte hon ve-
lat ens smaka hemma."*

*"Jättenöjd tjej som
fortsatt baka och hjälpa
till i köket! Det tackar
mamma för!"*

*"Min dotter tyckte lägret
var jätteroligt och hon
trivdes med ledarna.
Hon sa att det här är
det enda lägret hon vill
tillbaka till!"*

Ungmartha har haft ett aktivt verksamhetsår med 35 dagsläger samt en mängd skolbesök runtom i Svenskfinland, på Åland och på språköarna. Vi har även genomfört temadagar i samarbete med andra organisationer för att främja kunskap inom hem och hushåll, ekonomi och ekologi. Ungmartha har producerat material för målgruppen i form av *Lägerhäftet 2024* som innehåller recept, pysselidéer och lekar och en ny version av den populära mellanmålsreceptbroschyren *Lätt som en plätt*.

Målsättningen med Ungmarthas verksamhet är att ge barn och unga praktiska kunskaper och färdigheter inom hem och hushåll, ekonomi och ekologi. Vi strävar efter att stärka deras vardagskompetens och medvetenhet om hållbar livsstil. Genom inspirerande aktiviteter, utbildningar och material vill vi främja en sund ekonomi, hållbara konsumtionsvanor och en trygg vardag. Vår verksamhet syftar också till att skapa engagemang och delaktighet, så att unga får verktyg att påverka sin egen framtid på ett ansvarsfullt sätt.

Barn i grundskoleåldern är vår huvudsakliga målgrupp, men vi möter även vuxna som jobbar med barn och unga. Våra lägerledare är ofta lärarstuderande och övriga unga vuxna som vill jobba med vår målgrupp och delar

våra värderingar. Under 2024 engagerade vi 34 kurs- och lägerledare.

I varje nummer av HBL Junior och tidskriften Hem och skola har vi publicerat recept. Vi har också delat tips på Ungmarthas TikTok, producerat en julkalender på ungmartha.fi, Instagram och Facebook.

Vi har haft ett aktivt samarbete med andra barn- och ungdomsföreningar. Genom samarbeten med andra organisationer har vi kunnat bredda vår räckvidd och skapa ännu fler lärorika och inspirerande tillställningar.

Responsen från vår kurs- och lägerverksamhet visar att deltagarna upplever sig bättre rustade för vardagens utmaningar och att de fått en ökad förståelse för vikten av hållbara val. På lång sikt bidrar vårt arbete till att unga utvecklar ansvarsfulla vanor och blir mer självständiga i sin vardag.

I början av året utvecklades en handbok på finska och svenska för matlagningskursledare inom Finlandsmodellen för hobbyverksamhet i samarbete med Maa- ja Kotitalousnaiset, i maj var vi på Stafettkarnevalen i samarbete med Marthaförbundets Flytta hem-projekt och på hösten besökte vi alla språköskolor i södra Finland. Alla klasser fick delta i praktiska mellanmålsworkshoppar.

FÖRENINGARNAS BÄSTA AKTIVITETER 2024

Nämnäs Marthaförening

Vi gjorde en sommarresa till Seinäjoki med guidad rundtur till många Alvar Aalto-sevärdheter.

Lindkoski Marthaförening

Finlands Lucia besökte Lappträsk och vår förening hjälpte till med mat åt Lucia-följet och Yles tv-team.

Lepplax Marthaförening

Hjälpinsatserna till Project Liv (stickade hjärtan) och Nada Nord (stickade plagg till Ukraina).

Mörskom svenska Marthaförening

Föreningens medlemmar var flitiga och stickade 40 par strumpor till grupphemmet Väinölä i Mörskom.

Malax Mittemellan Marthaförening

Medlemmarna gjorde en god gärning och bidrog till julhjälpen.

Åbo svenska Marthaförening

Föreningen ordnade en lyckad klädbytardag med över 60 besökare.

Sommarö Marthaförening

Stickklubben inom Sommarö marthaförening har stickat baby mössor till förlossningsavdelningar.

Borgånejdens marthor

Föreningen ordnade sin första lördagsvandring i Kokonterrängen.

Kronoby Marthaförening

Kravlöst skapande med Hanna Hägglund på Kronobymarthornas frukostmöte.

Esbo Marthaförening

Esbomarthor säljer korv och väfflor på evenemanget "Afton vid Esboån".

Marthaförbundets personal 2024

Camilla Komonen, verksamhetsledare

EKONOMI & ADMINISTRATION

Monika Mäkelä, ekonomichef
Karin Degerth, praktikant (8.1–30.6.2024)

RÅDGIVNING & PROJEKT

Elisabeth Eriksson, hushållsrådgivare med ansvar för rådgivnings-, kurs- och föreläsningsverksamhet, matkultur

Sandra Mellberg, hushållsrådgivare, sakkunnig inom näringslära, projektledare för Östersjöfisk åt alla

Toni Rautakoski, hushållsrådgivare, projektledare för Flytta hem (fr.o.m. 15.4.2024)

Anita Storm, ekologirådgivare med ansvar för rådgivnings-, kurs- och föreläsningsverksamhet (t.o.m. 18.1.2024)

Matilda Hassel, ekonomirådgivare, projektledare för En euro i taget och Ekonomiskolan (t.o.m. 31.1.2024)

Marina Nygård, ekonomirådgivare, projektledare för Hantera vardagen, En euro i taget och Ekonomiskolan, projektchef

Katharina Jägerskiöld, ekonomirådgivare, projektledare för Flytta hem (ledig fr.o.m. 15.4.2024–)

Maria Österåker, ekonomirådgivare (fr.o.m. 11.3.2024)

Fanny Nykvist, projektarbetare Hantera vardagen (fr.o.m. 1.5.2024)

Tetiana Myhovich, assistent inom rådgivningen (timanställd fr.o.m. 27.9.2024)

MEDLEMSSERVICE

Marika Danielsson, utvecklare och sakkunnig inom beredskap

Jessica Åhman, organisationskoordinator

INFORMATION & KOMMUNIKATION

Mikaela Groop, redaktions- och informationschef

Maja-Stina Andersson-Tapola, kommunikatör (t.o.m. 10.5.2024)

Linn Jung, kommunikatör (fr.o.m. 1.9.2024)

Katharina Jägerskiöld, kommunikationskoordinator (t.o.m. 15.4.2024)

Marthaförbundets förtroendevalda 2024

CENTRALSTYRELSEN 2024

Mia Hafrén, ordförande

Gunilla Backman
Första vice ordförande
(Satu Orrenius), Borgåregionen

Ann Carlsson
Andra vice ordförande
(Kerstin Wikgren) Ålands marthadistrikt

Maria Nyman
(Mia Henriksson), Åboland

Annika Linder Airava
(Annika Knekt), Helsingfors

Gun Åhlfors
(Pia Boström) Jakobstadsregionen

Ann-Britt West
(Inga-Britt Lindvall)
Nykarlebyregionen

Mia Salminen
(Eivor Sundbäck) Vasaregionen

Inga Mannström
(Maj-Britt Malmen) Västra Nylands marthadistrikt

Annika Wikholm
(Maria Skog) Mellersta Nylands region

Annika Möller-Nilsson
(Freja Häggblom) Karlebyregionen

Marina Bruce
(Sickan Nybondas) Östra Nylands region

Anna-Lena Pärus
(Britt-Marie Teir) Sydösterbottens region

Julia Liewendahl
(Maria Svanbäck) Ungmartha

Hedersmedlemmar:

Anna Ehrnrooth (hedersordförande)

Margit Aromäki, Disa Flythström, Martina Harms-Aalto, Andrea Hasselblatt, Catharina Hindrén, Ingegerd Wikström

REPRESENTATION I ANDRA ORGANISATIONER

Ungmartha 2024 (styrelsen)
Sandra Mellberg (ordinarie)
Annika Wikholm (ersättare)

Fredrika Runebergs stipendiefond
Mia Hafrén, Camilla Komonen

Frivillig Räddningstjänst (VAPEPA)
Maria Skog

Kvinnornas Beredskapsförbund rf
2024–2025 (styrelsen)
Annika Möller-Nilsson (ordinarie)
Marika Danielsson (ersättare)

Svenska lantbrukssällskapens förbund – föreningsmöten
Sickan Nybondas

Lisi Wahls stiftelse för studieunderstöd (styrelsen)
Mia Hafrén
Annika Linder Airava

Svensk-Finlands Textilarkiv
Annika Möller-Nilsson

Svenska Semesterförbundet i Finland (styrelsen)
Mikaela Groop, Elise Hindström, Kitty Schulman

Naistenkartano ry
Elise Hindström (ersättare)

Föreningshusdelegationen 2024–2025
Mikaela Groop (representerar Marthaförbundet och Marttaliitto)

Kova-toimikunta
Marika Danielsson

Centrs Marta 2024 (styrelsen)
Camilla Komonen

Delegation för ekonomiskt kunnande/ Justitieministeriet (1.11.2023–1.11.2027)
Marina Nygård (ersättare)

MARTHAFÖRBUNDETS EKONOMI 2024

Trots minskade intäkter har Marthaförbundet haft en stark ekonomi under år 2024. Vi har hanterat våra kostnader och anpassat dem enligt de medel vi erhållit. Året kännetecknas också av en viss försiktighet vad gäller ersättande resurser i och med den osäkerhet som råder gällande framtida finansiering. Vi visar ett överskott för året, vilket förstärker våra möjligheter att finansiera framtida verksamhet.

Budget versus utfall

Vi hade budgeterat intäkter för 1,56 miljoner och uppnådde 1,47 miljoner. Bortfallet berör främst vår projektverksamhet där vi inte fick finansiering för det planerade projektet Skolmat 2.0. Budgeterade kostnader var likaså 1,56 miljoner och utfallet blev 1,39 miljoner. Skillnaden förklaras med minskade personalkostnader och uteblivna projektkostnader. Finansierings- och investeringsverksamheten har genererat försäljningsvinster till ett nettobelopp på 221 000 euro, samt uppskrivningar av värdepapper till ett nettovärde på 183 000 euro. Överskottet för året på totalt 484 000 euro förklaras med ett faktiskt överskott från den operativa verksamheten på 80 000 euro samt överskottet från finansierings- och investeringsverksamheten på totalt 404 000 euro.

Intäkter

Bidrag från privata stiftelser och fonder samt offentliga medel utgör 931 000 euro eller 63 % (1104 000 euro, 68 %). Det är en nedgång med 15 % från förra året och beror på utebliven planerad projektfinansiering. Medlemsintäkterna uppgick till 242 000 euro eller 17 % (245 000 euro, 15 %). Avkastning på placeringar uppgick till 159 000 euro eller 11 % av de totala intäkterna (126 000 euro, 8 %). De övriga intäkterna ligger på liknande nivå som föregående år med 137 000 euro, 9 % (142 000 euro, 9 %).

Kostnader

Till rådgivnings-, projekt- och beredskapsverksamhet har vi använt 533 000 euro, 38 %, av de totala kostnaderna (667 000 euro, 42 %).

För medlemstidningen *Martha*, matkulturmagasinet och annan kommunikation på olika plattformar har vi använt 285 000 euro, 21 % (321 000 euro, 20 %). För medlemsverksamheten med olika evenemang, årsmöte, upprätthållandet och skötsel av medlemsregistret samt stöd till medlemsföreningar och kretsar har vi använt 246 000 euro, 18 % (208 000 euro, 13 %). Administrativa kostnader för ledning, ekonomi och marthashoppen är 325 000 euro, 23 % (404 000 euro, 25 %).

Överskott

Bokslutet för året visar ett överskott på 484 000 euro. Försäljning av värdepapper genererade vinster på totalt 221 000 euro. Vinsterna har vi återinvesterat i aktier och fonder i enlighet med Marthaförbundets placeringsstrategi. En gynnsam kursutveckling på aktiemarknaden jämfört med förra året medförde också uppskrivningar av aktier och fonder till ett nettovärde av 183 000 euro.

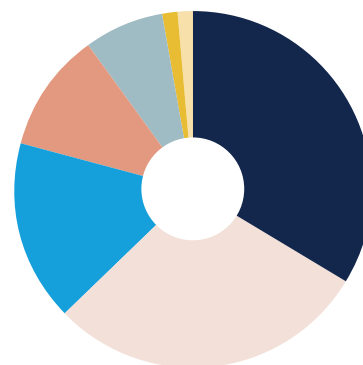
Den operativa marthaverksamheten genererade i sig ett överskott på 80 000 euro. På grund av det osäkra läget med speciellt framtida offentliga bidrag har vi antagit en återhållsam linje med nyrekrytering. Det, samt inbesparingar i bland annat rese-, mötes- och evenemangskostnader, bidrog till överskottet.

Framtidsutsikter

För år 2025 vet vi redan nu att både våra offentliga allmänna bidrag och projektbidrag minskar med 13 % eller 45 000 euro. Marthaförbundets ekonomi är stabil men vi påverkas naturligtvis av den allmänna ekonomiska situationen och osäkerheten. Vi behöver hushålla med våra resurser och vi har ett starkt fokus på att hitta nya samarbetspartner och finansiärer samtidigt som vi strävar efter att behålla förtroendet hos våra nuvarande finansiärer. Vi vill vara en attraktiv arbetsplats och satsar kontinuerligt på personalens välmående och kompetens.

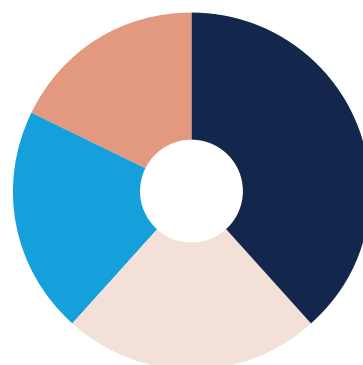
Monika Mäkelä
Ekonomichef

Intäkter 2024, tusen euro

- Privata stiftelser och fonder, 498
- Offentliga medel, 433
- Medlemsintäkter, 242
- Avkastning på placeringar, 159
- Övriga intäkter, 106
- Hyresintäkter, 15
- Produktförsäljning, 16

Kostnader 2024, tusen euro

- Rådgivning och projekt, 533
- Administration, 325
- Tidningar och kommunikation, 285
- Medlemsverksamhet, 246

FOTO Hannah Kjellman,
Karin Lindroos, Elin Nyman
FORM Magnus Lindström
TRYCK Oy Grano Ab, 2024

**Finlands svenska
Marthaförbund rf, 2024**

Medelhavsgatan 14 C
00220 Helsingfors
Tfn 044 402 6884
kansliet@martha.fi
www.martha.fi

Vi tackar våra finansiärer

Undervisnings- och kulturministeriet
Lisi Wahls stiftelse
Föreningen Konstsamfundet
LokalTapiola Österbotten
Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne
Social- och hälsoorganisationernas understödscentral (STEA)
Svenska kulturfonden
Stiftelsen Emilie och Rudolf Gesellius fond
Föreningen för främjande av huslig utbildning
Stiftelsen Tre Smeder
William Thuringes stiftelse
Utbildningsstyrelsen
Aktiastiftelsen i Vasa
Sparbanksstiftelsen Aktia i Pörtom
Helsingestiftelsen sr
Sparbanksstiftelsen Esbo-Grankulla
NTM-centralen i Egentliga Finland
Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden